

KIEROWNIK PRODUKCJI**I. PODSTAWOWE ZADANIA**

- 1.1. Kierownik produkcji filmu jest głównym organizatorem procesu produkcji filmu i jednym z głównych współtwórców filmu¹. Odpowiada za stworzenie optymalnych warunków do wyprodukowania filmu o możliwie jak najwyższej jakości artystycznej i technicznej.
- 1.2. Kierownik produkcji kieruje, w ścisłej współpracy z Producentem i Reżyserem, pracami organizacyjno-produkcyjnymi w ekipie filmowej oraz dysponuje przydzielonymi środkami finansowymi na realizację zatwierdzonego scenariusza, zgodnie z podstawowymi parametrami filmu określonymi przez Producenta w warunkach „skierowania filmu do produkcji”, takimi jak: długość filmu, zastosowana technologia rejestracji i wykonania kopii wzorcowej, harmonogram produkcji, liczba dni zdjęciowych, limit kosztów, wskaźniki zużycia nośnika² filmu, lokalizacja planów zdjęciowych i inne istotne okoliczności realizacji.
- 1.3. Kierownik produkcji odpowiada przed Producentem lub wyznaczonymi przez niego specjalistami, takimi jak: Producent wykonawczy i/lub Producent liniowy – za wyprodukowanie filmu w określonej technologii, w zaplanowanym terminie, według ustalonego scenariusza i koncepcji artystycznej oraz w ramach zatwierdzonego kosztorysu.
- 1.4. Kierownik produkcji wykonuje swoje zadania poprzez kierowanie całością prac wszystkich realizatorów filmu i członków ekipy filmowej, w ramach etapów developmentu (opcjonalnie), produkcji i postprodukcji³.

II. ZALEŻNOŚCI SŁUŻBOWE

- 2.1. Kierownik produkcji jest angażowany przez Producenta lub przez wyznaczonego przez niego specjalistę, takiego jak Producent wykonawczy i/lub Producent liniowy. Producent może udzielić Kierownikowi produkcji pełnomocnictw w uzgodnionym zakresie, co nie pozbawia go prawa do wszechstronnego nadzoru nad realizacją filmu, w tym nad pracą Kierownika produkcji. Szczegółowe warunki współpracy określa umowa.
- 2.2. Kierownik produkcji współpracuje z Reżyserem, Operatorem obrazu i Producentem liniowym, tworząc z nimi ścisłe kierownictwo ekipy filmowej. W szczególnie skomplikowanych inscenizacyjnie filmach, do kierownictwa ekipy filmowej może zostać zaliczony także Scenograf. W wypadku rozbieżności zdań między głównymi realizatorami ostateczne decyzje podejmuje Producent.
- 2.3. Kierownik produkcji współpracuje szczególnie blisko z Reżyserem i Producentem kreatywnym w zakresie realizacji określonej koncepcji artystycznej filmu. W ramach zatwierdzonego przez Producenta budżetu i harmonogramu produkcji, współpracując z Producentem liniowym, stwarza Reżyserowi odpowiednie warunki do: pracy twórczej, koordynacji spójności wszelkich artystycznych wkładów twórczych pozostałych realizatorów filmu, współpracy z aktorami i ekipą techniczną.
- 2.4. Kierownik produkcji wykonując swoje zadania organizacyjno-produkcyjne współpracuje z wszystkimi głównymi realizatorami filmu. Ponadto w ramach swoich pełnomocnictw angażuje pozostałych członków ekipy filmowej.

¹ Zakres kompetencji Kierownika produkcji w ciągu ostatnich trzech dekad bardzo się zmienił, szczególnie z uwagi na pojawienie się nowych dla polskiego rynku filmowego funkcji producenckich. Więcej w komentarzu w część V.

² Wskaźnik zużycia nośnika miał duże znaczenie przy kalkulacji zakupu taśmy światłoczułej, co dziś przestaje mieć aż tak duże znaczenie, ze względu na relatywnie niższy udział tego kosztu w budżecie i ze względu na przeważającą liczbę produkcji powstających w technologii cyfrowej.

³ Kierownik produkcji może rozpocząć pracę na etapie rozwoju projektu, ale zwykle zatrudniany jest po skierowaniu filmu do produkcji. Często praktyką jest także ograniczanie pracy Kierownika produkcji jedynie do etapu produkcji i zatrudnianie na etapie postprodukcji innej, wyspecjalizowanej osoby w funkcji Kierownika postprodukcji (zamiennie) lub Drugiego kierownika produkcji ds. postprodukcji (komplementarnie).

- 2.5. Kierownik produkcji jest w tzw. pionie produkcyjnym bezpośrednim przełożonym nad swoimi współpracownikami, takimi jak: Drugi kierownik produkcji, Kierownik planu, Asystent kierownika produkcji, Sekretarz grupy zdjęciowej, Administrator.
- 2.6. Wszyscy członkowie ekipy filmowej, z uwzględnieniem uprawnień Reżysera i Operatora obrazu, Odtwórcy i inne osoby fizyczne oraz prawne (także spoza ekipy filmowej) podlegają, na mocy zawartych z nimi umów, organizacyjnym dyspozycjom Kierownika produkcji.

III. ZASTĘPSTWO

- 3.1. Kierownika produkcji, w wypadku jego czasowej nieobecności, zastępuje Drugi kierownik produkcji. W przypadku konieczności dłuższego zastępstwa Producent ma prawo zaangażować innego Kierownika produkcji.

IV. PRAWA, OBOWIĄZKI I ZAKRES CZYNNOŚCI KIEROWNIKA PRODUKCJI

4.1. Ogólne prawa i obowiązki Kierownika produkcji

- 4.1.1. Kierownik produkcji ma prawo i obowiązek uczestnictwa we wszystkich głównych fazach i okresach realizacji filmu, od prac przygotowawczych, poprzez prace zdjęciowe oraz prace okresu montażu i udźwiękowienia, aż po prace końcowe. Kierownik produkcji może być również zaangażowany przez Producenta do prac na etapie developmentu (kalkulacja kosztów filmu, organizacja sceny demo) lub we wstępnych pracach przygotowawczych. Dokładny zakres prac Kierownika produkcji określa umowa z Producentem.
- 4.1.2. Kierownik produkcji ma obowiązek zapoznać się z tematyką filmu, szczegółowo przestudiować scenariusz i opracować go (w tym m.in. przeprowadzając niezbędne dokumentacje, ustalając konieczność nabycia dodatkowych praw itp.) w celu przygotowania kosztorysu (wstępnego i produkcyjnego), nadzorowania powstania kalendarzowego planu zdjęć (kalkulacyjnego i produkcyjnego) oraz innej dokumentacji produkcyjnej. Uzgadnia z Producentem lub jego wyspecjalizowanym współpracownikiem (Producent wykonawczy lub Producent liniowy) technologię produkcji filmu oraz standardy, liczbę i parametry materiałów wyjściowych.
- 4.1.3. Kierownik produkcji, w ramach udzielonych mu przez Producenta pełnomocnictw, zawiera umowy i zaciąga zobowiązania związane z produkcją filmu; prowadzi w imieniu Producenta gospodarkę ekonomiczną w ekipie filmowej, dysponując przydzielonymi środkami finansowymi na produkcję filmu; odpowiada za przestrzeganie wszelkich przepisów prawa (ustaw: Kodeks cywilny, Kodeks postępowania administracyjnego, Kodeks pracy, o prawie autorskim i prawach pokrewnych, o podatku od towarów, usług, o podatku dochodowym od osób fizycznych itd.). Zakres merytoryczny i czas trwania pełnomocnictw Kierownika produkcji określa Producent osobnym dokumentem lub umową.
- 4.1.4. Kierownik produkcji, w ramach udzielonych pełnomocnictw, angażuje i organizuje pracę całej ekipy filmowej, na etapie produkcji i postprodukcji, nakreślając zadania dla wszystkich głównych pionów realizacyjnych we wszystkich okresach realizacji filmu tych etapów i nadzorując ich wykonanie. W porozumieniu z Producentem i Reżyserem oraz innymi głównymi realizatorami filmu uczestniczy w podejmowaniu kluczowych decyzji, jak np. wybór lokacji dla obiektów zdjęciowych, akceptacja projektów scenograficznych, przyjęcie dekoracji i wykonanych środków inscenizacyjnych, dobór kolejnych współpracujących realizatorów, wybór wykonawców specjalistycznych usług świadczonych na rzecz filmu, casting (dobór aktorów, kaskaderów, innych odtwórców) itp., przy czym prawo podejmowania ostatecznych decyzji przysługuje Producentowi lub innej osobie przez niego wskazanej, najczęściej Producentowi liniowemu.

- 4.1.5. Kierownik produkcji jest zobowiązany przestrzegać zatwierdzonych terminów realizacji i warunków finansowych produkcji, bez uszczerbku dla wartości artystycznej filmu.
- 4.1.6. Kierownik produkcji ma prawo wyboru najbliższych współpracowników w pionie produkcyjnym i obowiązek podziału zadań między nimi oraz wskazania podmiotów świadczących usługi zdjęciowe, oświetleniowe, postprodukcyjne, wykonujących efekty specjalne, usługi laboratoryjne itd., przy czym ostatecznej akceptacji tych wyborów dokonuje Producent filmu.
- 4.1.7. Kierownik produkcji uzgadnia z Producentem lub jego wyspecjalizowanym współpracownikiem (Producent wykonawczy lub Producent liniowy) procedurę wszelkiego typu operacji finansowych podczas produkcji filmu i obieg pełnej dokumentacji produkcyjno-finansowej; prowadzi wraz ze współpracownikami zestawienia wszystkich dowodów operacji gospodarczych (umów, rachunków, faktur itp.) szczegółowo je opisując i żądając w uzasadnionych wypadkach merytorycznych potwierdzeń ze strony właściwych członków ekipy filmowej poprzez złożenie podpisów. Nadzoruje realizację płatności gotówkowych i bezgotówkowych za wykonane usługi i umowy w ramach produkcji filmu. Prowadzi na zlecenie Producenta dzienną i okresową sprawozdawczość w uzgodnionym trybie i odpowiada za jej kompletność oraz sporządza po zakończeniu produkcji dla Producenta kosztorys wynikowy wraz z opisem.
- 4.1.8. Kierownik produkcji, poprzez możliwie jak najlepsze wykonanie swoich zadań, powinien przyczyniać się do skrócenia okresu produkcji filmu i nieprzekraczania zatwierdzonych limitów środków finansowych zmierzając do obniżenia ogólnego kosztu produkcji. W szczególności winien dążyć do optymalizacji prac okresu zdjęciowego poprzez rozwiązania organizacyjne dające możliwość eliminacji przestoju, zapewnienia ciągłości zdjęć i uzyskania wysokiej wydajności dziennej.
- 4.1.9. Kierownik produkcji odpowiada za doprowadzenie do wykonania kopii wzorcowej filmu w uzgodnionej technologii oraz do wykonania poprawnych jakościowo, kompletnych materiałów wyjściowych filmu przeznaczonych do jego eksploatacji.
- 4.1.10. Kierownik produkcji ma prawo i obowiązek uczestnictwa we wszystkich przeglądach roboczych materiałów zdjęciowych, akceptacji materiałów włączonych do filmu oraz przedstawiania w ścisłym gronie kierownictwa ekipy filmowej wniosków z tych przeglądów.
- 4.1.11. Bierze udział w pokazach specjalnych filmu i jego premierze oraz – w uzgodnieniu z Producentem – w innych działaniach promocyjno-marketingowych.
- 4.1.12. Kierownik produkcji jest zobowiązany zgłaszać Producentowi wszystkie fakty i okoliczności ograniczające możliwość terminowego wykonania prac produkcyjnych oraz zagrażające przekroczeniem kosztów filmu, wnioskując równocześnie konkretne rozwiązania zmierzające do usunięcia tych okoliczności. We wszystkich pracach dba o możliwość zastosowania rozwiązań odpowiednich dla skali rzeczywistych potrzeb filmu; pomaga współpracownikom w rozwiązywaniu problemów organizacyjnych, technicznych i innych, posiłkując się przy tym nowoczesnymi metodami pracy (np. w dziedzinie zarządzania czy informatyki); zapoznaje się z nowymi technologiami produkcji filmu, które ewentualnie wdraża za zgodą Producenta, działając w porozumieniu z głównymi realizatorami.

4.2. Zakres czynności Kierownika produkcji na etapie developmentu⁴, w okresie developmentu produkcyjnego lub w tak zwanym wstępnym okresie przygotowawczym

- 4.2.1. Opcjonalnie Kierownik produkcji (jeśli jest zatrudniany na tym etapie prac) szczegółowo analizuje przeznaczoną do wstępnej kalkulacji wersję scenariusza filmu i towarzyszące dostępne materiały dokumentacyjne i konsultacyjne.
- 4.2.2. Przeprowadza wstępne konsultacje z Producentem, Reżyserem i Operatorem obrazu (jeśli jest już zatrudniony), podczas których omawia wszelkie potencjalne problemy dotyczące inscenizacji zdjęć i postprodukcji, w poszczególnych scenach filmu, co implikuje konieczność rozważania konkretnych rozwiązań technologicznych i organizacyjnych oraz określa wymogi techniczno-ekonomiczne.
- 4.2.3. W wypadku, gdy Producent decyduje się na realizację sceny demo (lub teasera) przyszłego filmu, która może być praktycznym testem dla debiutującego reżysera i aktorów lub też materiałem wzbogacającym pakiet produkcyjny filmu, Kierownik produkcji organizuje niezbędny proces przygotowań, zdjęć i montażu takiego materiału, zakładając możliwie minimalny koszt jego powstania.
- 4.2.4. Ustala z Producentem, Reżyserem i ewentualnie z innymi głównymi realizatorami potencjalny skład ekipy filmowej, typując także swoich najbliższych współpracowników.

4.3. Zakres czynności Kierownika produkcji w okresie przygotowawczym

- 4.3.1. Kierownik produkcji szczegółowo analizuje skierowaną do produkcji wersję scenariusza filmu i towarzyszące mu materiały dokumentacyjne; na życzenie Reżysera konsultuje prace przy tworzeniu scenopisu i storyboardów.
- 4.3.2. Przeprowadza konsultacje z Reżyserem i Operatorem obrazu, podczas których omawia wszelkie problemy dotyczące inscenizacji zdjęć w poszczególnych scenach filmu, co implikuje konkretne rozwiązania technologiczne i organizacyjne oraz określa wymogi techniczno-ekonomiczne.
- 4.3.3. Ustala z Producentem, Reżyserem i innymi głównymi realizatorami ostateczny skład ekipy filmowej, typując także swoich najbliższych współpracowników. Uzgadnia szczegóły dotyczące wyboru firm usługowych w dziedzinie techniki zdjęciowej, techniki oświetleniowej, techniki dźwiękowej, postprodukcji i obróbki nośników, wynajmu sprzętu specjalnego. W związku z wyborem określonej technologii produkcji filmu uzgadnia logistykę obrotu nośnikami materiałów roboczych i wykonanych kopii między planem zdjęciowym, a bazą ekipy filmowej (tzw. biuro produkcji filmu). W ramach otrzymanych pełnomocnictw sukcesywnie angażuje wszystkich członków ekipy filmowej.
- 4.3.4. Zleca poszczególnym pionom realizacyjnym wykonanie i przygotowanie planów rzeczowo-finansowych zaopatrzenia w sprzęt techniczny, materiały i niezbędne usługi towarzyszące.
- 4.3.5. Uczestniczy w wyborze (opcjonalnie także w dokumentacjach scenograficznych) lokacji przeznaczonych na obiekty zdjęciowe do filmu w plenerze i wnętrzach naturalnych wraz z Reżyserem, Scenografem i Operatorem obrazu; współuczestniczy w decyzjach dotyczących liczby i rodzaju dekoracji budowanych w atelier lub w plenerze. Po zatwierdzeniu wyboru lokacji przez Producenta lub przez wyznaczonego przez niego specjalistę, takiego jak Producent kreatywny, Producent wykonawczy lub producent liniowy, organizuje we współpracy z Drugim kierownikiem produkcji ds. lokacji niezbędne

⁴ Na etapie developmentu, czyli inaczej rozwoju projektu, funkcja Kierownika produkcji może być zastąpiona w okresie developmentu scenariuszowego przez Kierownika projektu, organizującego prace Scenarzysty i jego współpracowników. W okresie developmentu produkcyjnego funkcja Kierownika produkcji może być zastąpiona przez Producenta liniowego, zaś w okresie developmentu producenckiego przez Producenta wykonawczego. Możliwe jest też zatrudnienie innego Kierownika produkcji na etap developmentu, innego na etap produkcji i innego na etap postprodukcji, co jest wyłączną decyzją Producenta.

zezwoleń i zgody na zdjęcia oraz na przeprowadzenie adaptacji scenograficznych, a także typuje wytwórnie filmowe, firmy usługowe, studia oraz pomieszczenia pod budowę dekoracji.

- 4.3.6. Sporządza pełną dokumentację produkcyjną filmu; zleca i nadzoruje prace Drugiego reżysera, Drugiego kierownika produkcji i innych współpracowników podczas sporządzania rozmaitych opracowań, np. kart scen i kart obiektów zdjęciowych, kalendarzowego planu zdjęć, zapotrzebowania na sprzęt techniczny i środki inscenizacyjne, planu zdjęć z użyciem efektów specjalnych SFX i VFX itp.
- 4.3.7. Sporządza, według wytycznych Producenta, szczegółową, produkcyjną wersję kosztorysu filmu mieszczącego się w określonym, w skierowaniu do produkcji, budżecie wraz z kalkulacją dla poszczególnych kategorii i grup kosztów i przedstawia go Producentowi do zatwierdzenia. Odpowiada za to, by ostateczna wersja scenariusza, a także wszelkie umowy zawarte na potrzeby realizacji filmu nie posiadały wad prawnych, a kosztorys odzwierciedlał wszelkie zobowiązania wynikające ze scenariusza i koncepcji twórczej Reżysera, tak aby nie mogły nastąpić żadne okoliczności mogące utrudnić lub uniemożliwić szeroką dystrybucję i rozpowszechnianie filmu na dowolnym polu eksploatacji. Koryguje limity poszczególnych kategorii i grup kosztów i po zaakceptowaniu ich przez Producenta przedstawia je, jako obowiązujące, poszczególnym pionom realizatorskim w ekipie filmowej.
- 4.3.8. Organizuje i nadzoruje wszystkie prace przygotowawcze realizowane przez poszczególne piony ekipy filmowej, w tym:
 - 4.3.8.1. Wyznaczenie w porozumieniu z Producentem miejsca pracy Kierownika produkcji i jego najbliższych współpracowników (tzw. bazy produkcyjnej filmu), zorganizowanie biura wraz z niezbędnym wyposażeniem komputerowym, telekomunikacyjnym, biurowym i socjalno-bytowym.
 - 4.3.8.2. Wyznaczenie pomieszczeń specjalistycznych, jak: garderoby, rekwizytornie, pracownie scenograficzne, charakteryzatornie, magazyny materiałów scenograficznych, składy sprzętu specjalnego itp.
 - 4.3.8.3. Opracowanie projektów dekoracji, adaptacji scenograficznych, kostiumów, rekwizytów oraz innych środków inscenizacyjnych; pozyskanie tych środków poprzez zakup, wykonanie lub wynajem. Zamówienie usług inscenizacyjnych określonego typu, zawarcie stosownych umów cywilno-prawnych i nadzór nad ich wykonaniem. Skompletowanie środków inscenizacyjnych do obsługi pierwszych dni zdjęciowych.
 - 4.3.8.4. Zakup wszelkiego typu materiałów do produkcji filmu celem zagwarantowania sprawnego przebiegu zdjęć, w tym: nośników zapisu audiowizualnego w standardach i liczbach zatwierdzonych przez Producenta, materiałów do prac scenograficznych, materiałów biurowych, materiałów pirotechnicznych i materiałów do wykonania efektów specjalnych na planie zdjęciowym, materiałów charakteryzatorskich, kostiumowych, materiałów zapewniających bezpieczeństwo i higienę pracy (BHP) itp.
 - 4.3.8.5. Wybór obsady aktorskiej filmu – Odtwórców ról głównych i drugoplanowych; realizacja zdjęć próbnych, organizacja przymiarek kostiumów, przeprowadzenie prób charakteryzacji itp.; nawiązanie współpracy z agencjami Aktorów i Statystów.
 - 4.3.8.6. Przeprowadzenie prób technicznych, w tym prób jakości nośników zapisu audiowizualnego filmu, prób sprzętu zdjęciowego (w tym: kamery i optyki), sprzętu oświetleniowego i dźwiękowego, prób obróbki materiałów w planowanych procesach postprodukcyjnych.
 - 4.3.8.7. Opracowanie i nagranie playbacków, wykonanie teł do reprojekcji (np. z przeznaczeniem na ekrany ledowe w wirtualnej produkcji) i zastawek scenograficznych. Zorganizowanie „zdjęć uciekających”.

- 4.3.8.8. Przygotowanie zdjęć plenerowych, organizacja zakwaterowania i wyżywienia oraz zaplanowanie transportu. Zaplanowanie usług cateringowych (trybu wydawania, liczby i ceny napojów i posiłków regeneracyjnych) na okres zdjęć dla osób uprawnionych.
- 4.3.8.9. Zawarcie umów z właściwymi instruktorami i instytucjami oraz nadzór nad organizacją i udziałem Odtwórców w szkoleniach mających na celu nabycie przez nich szczególnych umiejętności, niezbędnych do pełnowartościowego wykonania roli aktorskiej, takich jak m.in. kierowanie pojazdami, zmiana sylwetki fizycznej, jazda konno, pływanie, gra na instrumentach muzycznych, znajomość określonych języków obcych itp.
- 4.3.8.10. Przygotowanie innych specyficznych środków inscenizacyjnych, jak m.in. wytresowane zwierzęta, efekty kaskaderskie, rekwizyty trickowe itp.
- 4.3.8.11. Scenograficzne przygotowanie pierwszych obiektów zdjęciowych lub przyjęcie pierwszego kompletu dekoracji oraz przeprowadzenie oswojeń i prób.
- 4.3.8.12. Nadzorowanie sporządzenia wersji kalendarzowego planu zdjęć dla okresu zdjęciowego z uwzględnieniem wszelkich uwarunkowań organizacyjnych, terminowych i pogodowych wraz ze szkicami planów pracy dla pierwszych dni zdjęć.
- 4.3.8.13. Zamówienie i skompletowanie środków transportu (m.in. samochodów osobowych, ciężarowych, specjalistycznych, cateringowych, agregatów), skompletowanie ekipy technicznej i niezbędnego sprzętu w przeddzień zdjęć, sporządzenie bieżącego planu pracy.
- 4.3.9. Kierownik produkcji obowiązkowo ubezpiecza osoby fizyczne – członków ekipy filmowej, w tym odtwórców – od następstw nieszczęśliwych wypadków. W porozumieniu z Producentem wykupuje polisy ubezpieczeniowe dotyczące np. sprzętu technicznego i nośników zapisu audiowizualnego. W wypadku planowania w filmie scen niebezpiecznych (z zagrożeniem życia lub zdrowia odtwórców lub członków ekipy filmowej) wykupuje stosowane ubezpieczenia uwzględniające charakter scen oraz udział kaskaderów.
- 4.3.10. Kierownik produkcji dodatkowo zleca sporządzenie planu realizacji zdjęć niebezpiecznych ze wskazaniem środków zapobiegawczych (medycznych, przeciwpożarowych, kaskaderskich, innych materiałów wskazanych w rozporządzeniu dotyczącym zasad BHP w produkcji filmowej itp.) i na 14 dni przed rozpoczęciem okresu zdjęciowego przedstawia go do pisemnej akceptacji przez Producenta.
- 4.3.11. Negocjuje stawki honorariów oraz zawiera pisemne umowy z odtwórcami, realizatorami (zwykle z wyłączeniem głównych realizatorów filmu, z którymi umowy zawiera bezpośrednio Producent) i pozostałymi członkami ekipy filmowej najpóźniej w przeddzień planowanego pierwszego dnia zdjęciowego lub pierwszego dnia pracy danej osoby (co jest m.in. warunkiem funkcjonowania polisy ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków).

4.4. Zakres czynności Kierownika produkcji w okresie zdjęciowym

- 4.4.1. Kierownik produkcji uczestniczy w odbiorze kolejnych obiektów zdjęciowych z odpowiednim wyprzedzeniem, pozwalającym na przygotowanie zdjęć w tych obiektach; nadzoruje wykonanie i kompletność środków inscenizacyjnych oraz wszelkie prace scenograficzne.
- 4.4.2. Organizuje i nadzoruje wszelkie prace przygotowawcze do kolejnych dni zdjęciowych w celu zapewnienia ciągłości zdjęć, eliminacji ewentualnych przestojów i utrzymania wysokiej wydajności dnia zdjęciowego. Nadzoruje przygotowanie Odtwórców do zdjęć.
- 4.4.3. W razie potrzeby modyfikuje lub nadzoruje modyfikację kalendarzowego planu zdjęć i sporządza, wraz ze współpracownikami i pionem reżyserskim, nowe warianty – bieżące

i perspektywiczne – planów zdjęć i planów pracy, uwzględniających warunki pogodowe, terminy aktorskie i kalendarz wynajmu obiektów. Dbą o efektywność dnia zdjęciowego, planując każdorazowo rozpoczęcie i zakończenie pracy celem maksymalnego wykorzystania możliwości realizacyjnych, przestrzegając ogólnych przepisów prawa pracy i przepisów branżowych oraz zapisów w zawartych umowach cywilno-prawnych. Jeśli plan produkcji (organizacyjny i finansowy) przewiduje taką konieczność organizuje dodatkową ekipę do zdjęć na drugą kamerę (tzw. Second Unit, 2nd Unit, II Unit) i nadzoruje jej pracę osobiście lub delegując do tego Drugiego kierownika produkcji lub inną wykwalifikowaną osobę.

- 4.4.4. Nadzoruje wykonywanie zdjęć do zaplanowanych scen zgodnie z przyjętym kalendarzowym planem zdjęć i bieżącymi planami pracy. Na podstawie raportów Kierownika planu kontroluje na bieżąco zarejestrowane materiały filmowe i wskaźniki zużycia nośników zapisu, analizuje wydajność dzienną i informuje (m.in. poprzez raport produkcyjny) Producenta o przebiegu prac, liczbie wykorzystanych nośników, ewentualnych przekroczeniach terminów lub o innych niezgodnych z planem okolicznościach.
- 4.4.5. Na polecenie Producenta pomaga osobom odpowiedzialnym za promocję i kontakty z mediami (PR - *Public Relations*) w organizacji działań informacyjno-promocyjnych związanych z filmem (strona internetowa, *press kit*, konferencje prasowe, fotosy reklamowe, z planu i robocze itp.) oraz, jeśli plan promocji filmu zakłada takie działania, w organizacji ekipy do realizacji reportażu o pracy ekipy zdjęciowej (tzw. *making of*).
- 4.4.6. Obowiązkowo uczestniczy w przeglądach materiałów roboczych i okresowych projekcjach podmontowanych materiałów oraz bierze udział w dyskusjach na ich temat. Po akceptacji przez Reżysera i Producenta materiałów zdjęciowych zrealizowanych w obiektach z użyciem skomplikowanej scenografii lub w wybudowanych dekoracjach Kierownik produkcji zleca demontaż lub rozbiórkę tych dekoracji i planów zdjęciowych.
- 4.4.7. Prowadzi bieżącą gospodarkę przydzielonymi środkami finansowymi, regulując – w porozumieniu z Producentem – bieżące zobowiązania wewnątrz ekipy filmowej i wobec kontrahentów zewnętrznych.
- 4.4.8. Nadzoruje sporządzanie raportów produkcyjnych przez wyznaczonego współpracownika.
- 4.4.9. Nadzoruje wstępne prace montażowe (w tym obróbkę materiałów dziennej produkcji) i inne wstępne prace związane z udźwiękowieniem i wykonaniem efektów specjalnych. Planuje przebieg dalszych prac postprodukcyjnych.
- 4.4.10. Jeśli na tym etapie Producent zaangażował Kompozytora oryginalnej muzyki Kierownik produkcji uzgadnia z Kompozytorem i Konsultantem muzycznym organizację nagrań muzyki.

4.5. Zakres czynności Kierownika produkcji w okresie montażu i udźwiękowania

- 4.5.1. Kierownik produkcji nadzoruje rozliczenie pobranych środków inscenizacyjnych i zakupionych materiałów oraz oddanie całego wynajętego sprzętu technicznego; po obejrzeniu ostatnich materiałów zdjęciowych zleca Drugiemu kierownikowi produkcji (specjalizacja ds. lokacji) działającemu w porozumieniu z Kierownikiem planu ostateczną likwidację obiektów zdjęciowych i rozbiórkę dekoracji; organizuje uregulowanie zobowiązań finansowych zaciągniętych w okresie zdjęciowym.
- 4.5.2. Kierownik produkcji (lub Kierownik postprodukcji), w kooperacji z Drugim kierownikiem produkcji ds. postprodukcji, nadzoruje i współorganizuje wszystkie prace, które prowadzą do przygotowania ostatecznej wersji obrazu filmu przez Montażystę obrazu i Reżysera. Nadzoruje prace grafików komputerowych oraz wykonawców retuszy obrazu i wizualnych efektów specjalnych (VFX) oraz odbiera od nich gotowe do włączenia w film materiały; odbiera z ustalonych wcześniej źródeł – nagrania, rejestracje, zdjęcia archiwalne bądź inne, zatwierdzone przez Reżysera i Producenta, dbając o uregulowanie wszelkich kwestii

- autorsko-prawnych związanych z możliwością ich wykorzystania w filmie; przekazuje wszystkie materiały dodatkowe do montaźowni filmu, gdzie nadzoruje prace Montażyisty obrazu nad włączeniem ich w obraz filmu.
- 4.5.3. Organizuje przegląd zmontowanego obrazu filmu (ewentualnie z próbnie podłożonym dźwiękiem) do akceptacji przez Producenta.
 - 4.5.4. Po zatwierdzeniu (zamknięciu) obrazu filmu, organizuje w ścisłej współpracy z Operatorem dźwięku i jego asystentami oraz m.in. z Montażyistą dźwięku, Konsultantem muzycznym, Imitatorem dźwięku, Kompozytorem, Reżyserem i Drugim reżyserem, następujące prace związane z udźwiękowieniem:
 - 4.5.4.1. Dostarczenie finalnej wersji obrazu filmu do synchronizacji udźwiękowania z obrazem (tzw. kopia niema), przekazanie egzemplarza kopii przeglądowej Kompozytorowi i Konsultantowi muzycznemu.
 - 4.5.4.2. Odszumianie dźwiękowych materiałów z planu (tzw. czyszczenie setek).
 - 4.5.4.3. Nagranie postsynchronów dialogów Odtwórców (a także tzw. gwarów, szumów, teł itp.) w wyspecjalizowanym studiu dźwiękowym, synchronicznie pod obraz filmu.
 - 4.5.4.4. Nagranie efektów dźwiękowych synchronicznych (pod obraz), jak i niesynchronicznych (tzw. bocznych).
 - 4.5.4.5. Nagranie oryginalnej ilustracji muzycznej w wybranym studiu dźwiękowym, z udziałem Kompozytora i uzgodnionego składu zespołu muzyków-wykonawców.
 - 4.5.4.6. Pozyskanie cytatów dźwiękowych z fonotek, archiwów, studiów nagrań i innych źródeł do włączenia w ścieżkę dźwiękową filmu, zgodnie z przepisami Ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych.
 - 4.5.4.7. Nadzorowanie zgrania wszystkich strumieni dźwięku (dialogi, efekty, muzyka, czyli tzw. DME) oraz zawartych w nich ścieżek dźwiękowych, w celu przygotowania filmu do odbioru przez Producenta.
 - 4.5.5. W czasie prac nad dźwiękiem, ale przed wykonaniem kopii niemej, Kierownik produkcji kompletuje dane do napisów czołowych i końcowych, szczególną uwagę poświęcając kontroli poprawności pisowni nazwisk członków ekipy filmowej, a w tym także Aktorów, innych wykonawców i artystów (np. muzyków), nazwisk lub nazw producentów, nazw firm i podmiotów współpracujących itd. Kompletuje wszelkie – określone Ustawą o prawie autorskim i prawach pokrewnych – dane do napisów, dotyczące utworów cytowanych w filmie, animowanych lub statycznych logo inwestorów i koproducentów oraz firm dostarczających produkty lokowane.
 - 4.5.6. Przekazuje napisy początkowe i końcowe do zatwierdzenia Producentowi.
 - 4.5.7. Nadzoruje prace grafików nad wykonaniem czołówki filmu, tj. wprowadzeniem animowanych lub statycznych identyfikacji inwestorów, sponsorów i koproducentów oraz zatwierdzonych przez Producenta napisów czołowych i tyłowych. Identyfikacje w/w podmiotów mogą być zintegrowane z napisami w kolejności i układzie zgodnym z zawartymi umowami i porozumieniami. Prace te Kierownik produkcji nadzoruje co do poprawności na każdym etapie tworzenia finalnej wersji filmu.
 - 4.5.8. Nadzoruje wykonanie kopii filmu przeznaczonej na przegląd kolaudacyjny.
 - 4.5.9. Uczestniczy w przeglądach kolaudacyjnych filmu organizowanych dla Producenta i dla podmiotów finansujących produkcję. Wykonuje zalecone przez Producenta prace dodatkowe lub nadzoruje poprawki w obrazie lub dźwięku filmu, po czym ponownie organizuje przegląd.
 - 4.5.10. Po zaakceptowaniu przez Producenta i pozostałych uprawnionych do takiej akceptacji podmiotów i osób, przedstawionej na kolaudacji wersji filmu, zleca wykonanie kopii wzorcowej filmu, wedle określonych umową parametrów technicznych.

4.6. Zakres czynności Kierownika produkcji w okresie prac końcowych

- 4.6.1. Kierownik produkcji po wykonaniu kopii wzorcowej filmu organizuje i przeprowadza proces odbioru kopii wzorcowej z udziałem własnym, Producenta, Producenta kreatywnego (opcjonalnie także Producenta wykonawczego, Producenta liniowego) i przede wszystkim Reżysera, Operatora obrazu, Operatora dźwięku i Montażysty obrazu oraz Głównego technologa studia postprodukcyjnego lub laboratorium.
- 4.6.2. Kierownik produkcji nadzoruje regulowanie zobowiązań finansowych pozostałych z okresu montażu i udźwiękowania.
- 4.6.3. Kierownik produkcji po przyjęciu kopii wzorcowej, organizuje i kontynuuje nadzór nad pracami postprodukcyjnymi takimi jak: kodowanie dźwięku w uzgodnionym standardzie technicznym (np. w przypadku wyboru technologii wymagającej licencji na dźwięk bezsumowy, wielokanałowy z udziałem upoważnionego konsultanta); zgranie dodatkowej wersji dźwięku w standardzie/formacie międzynarodowym; montaż i udźwiękowanie promocyjnych materiałów audiowizualnych filmu (zwiastuna, teasera, teledysku itp., o ile nie są to czynności prowadzone przez Dystrybutora filmu, w ramach kosztorysu P&A).
- 4.6.4. Kierownik produkcji ustala (wraz z Producentem, konsultując się z Operatorem dźwięku i Montażystą obrazu oraz Dystrybutorem) procedurę wykonania materiałów wyjściowych filmu w zależności od przyjętej technologii produkcji, w uzgodnionych standardach i na odpowiednich nośnikach, w celu przekazania ich do właściwych podmiotów zajmujących się dalszą transformacją materiałów audiowizualnych i produkcją masterów i kopii eksploatacyjnych filmu.
- 4.6.5. Nadzoruje wykonanie wszystkich materiałów wyjściowych i przekazuje je ustalonym podmiotom. Dokładny wykaz materiałów wyjściowych filmu umożliwiających dystrybucję filmu na różnych polach eksploatacji, włącznie z materiałami promocyjnymi (zwiastuny itp.) oraz kopiami dla celów pokazowych i archiwalnych, przygotowywanych przez ekipę filmową, sporządza Producent filmu.
- 4.6.6. Nadzoruje wykonanie materiałów informacyjnych o filmie oraz niezbędnej dokumentacji i przekazuje je uprawnionym podmiotom oraz Producentowi, w tym: komplety fotosów promocyjno-reklamowych i roboczych, streszczenie filmu (synopsis), listę obsady ekipy i ról w filmie, metrykę filmu dla właściwej organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i pokrewnymi, listę dialogową i montażową (opcjonalnie).
- 4.6.7. Przekazuje całą dokumentację produkcyjną i finansową Producentowi filmu, co powinno zostać potwierdzone protokołem przekazania oraz sporządza kosztorys wynikowy wraz z opisem (tzw. raport końcowy lub sprawozdanie organizacyjno-ekonomiczne).
- 4.6.8. Ma prawo uczestniczyć w premierze filmu oraz (na życzenie Producenta) także w działaniach reklamowo-promocyjnych.

V. KOMENTARZ

Komentarz do określenia „współtwórca filmu” w kontekście roli Kierownika produkcji w procesie tworzenia filmu:

Zakres twórczego wpływu Kierownika produkcji na proces realizacji filmu jest często przedmiotem nieporozumień, bywa także przedmiotem sporów administracyjnych i sądowych. Jakkolwiek trudno uznać prace organizacyjne i ekonomiczno-prawne za twórcze i doniosłe artystycznie, to wśród ekip filmowych nikt nie neguje aspiracji szukania nowatorskich rozwiązań na pograniczu sztuki i przemysłu oraz wdrażania nowych technologii i pomysłów inscenizacyjnych przez kreatywnych kierowników produkcji, w skutkach decydujących o kształcie artystycznym filmu. Semantyka powyższego zapisu ma wyłącznie na celu potwierdzenie wysokiej pozycji Kierownika produkcji w realizacji filmu (zwłaszcza fabularnego) i w całej hierarchii ekipy filmowej oraz potwierdzenie ewidentnego faktu współudziału w tworzeniu dzieła filmowego. Nie zmienia to faktu, że według obowiązujących regulacji prawnych (zarówno prawa autorskiego jak i fiskalnego) Kierownik produkcji nie jest uznawany za twórcę. Ponadto obecnie dużo większe możliwości kreacyjne w procesie produkcji ma Producent (czy też Producent kreatywny, wykonawczy, czy też liniowy zbliżony najbardziej zakresem działania do Kierownika produkcji filmu), który również, w regulacjach prawnych, nie jest uznawany za twórcę.

Funkcja Kierownika produkcji na polskim rynku ewoluowała dość intensywnie w latach 1989-2005 i od mniej więcej pierwszej dekady XXI w. utraciła spory zakres ze swojego pierwotnego charakteru, wynikającego z braku funkcji Producenta w poprzednim systemie organizacji kinematografii. Obecnie część działań leżących w zakresie obowiązków Kierowników produkcji w latach 80-tych, 90-tych a nawet w pierwszej dekadzie XXI w. przejęli Producenci – zarówno wiodący, wykonawczy, jak i liniowi. Funkcja ta odpowiada dziś coraz bardziej funkcji organizacyjnej, pozbawionej kompetencji decyzyjnych wyższego szczebla.

Kamil Przełęcki